

चन्द्रमा वै भान्तः पञ्चदशः सः पञ्चदशाहान्यापूर्यते पञ्चदशापक्षीयते तद्यत्तमाह
 भान्त इति भाति हि चन्द्रमाश्चन्द्रमा ह भूत्वा दक्षिणतस्तस्थौ तदेव तद्रूपमुप-
 धातीति [ट. ४. १. १०.] श्रुतेः ॥ का° [१७. १०. १०.] दक्षिणामुत्तरयोर्व्योमा सप्तदश
 इति । उत्तरानूकान्तविहितयोर्दक्षिणोत्तरपक्षयोर्मध्ये दक्षिणां पक्षां व्योमेति प्र-
 त्यञ्जुष उपधातीति सूत्रार्थः ॥ विविधमवतीति व्योमा प्रजापतिः सप्तदशः स्तो-
 मः । संवत्सरो वा व्योमा सप्तदशः द्वादशमासपञ्चर्तुषसप्तदशावयवत्वात् (29.)
 तद्रूपासि । य एव सप्तदश स्तोमस्तं तदुपधाति तद्यत्तमाह व्योमेति प्रजापतिर्वै
 व्योमा प्रजापतिः सप्तदशोऽथो संवत्सरो वा व्योमा सप्तदशस्तस्य द्वादश मासाः
 पञ्चर्तवस्तद्यत्तमाह व्योमेति व्योमा हि संवत्सरः संवत्सरो ह भूत्वोत्तरतस्त-
 स्थौ तदेव तद्रूपमुपधातीति [ट. ४. १. ११.] श्रुतेः ॥ का° [१७. १०. ८.] दक्षिणाम-
 परयोर्धरुण एकविंश इति । अपरानूकान्तविहितयोर्दक्षिणोत्तरयोर्मध्ये दक्षिणां
 जङ्गमात्रौ धरुण इति दक्षिणामुष उपधातीति सूत्रार्थः ॥ धरुणो धारकः प्रति-
 ष्ठाभूत एकविंशः स्तोमः यद्वा धरुण आदित्यः स एकविंशावयवत्वादिकविंशः द्वा-
 दश मासाः पञ्चर्तवः त्रयो लोका आदित्य इत्यवयवास्तद्रूपासि । य एवैकविंश
 स्तोमस्तं तदुपधाति तद्यत्तमाह धरुण इति प्रतिष्ठा वै धरुणः प्रतिष्ठैकविंशो
 ऽथोऽसौ वाऽआदित्यो धरुण एकविंशस्तस्य द्वादश मासाः पञ्चर्तव इमे लो-
 का असाविवादित्यो धरुण एकविंशस्तद्यत्तमाह धरुण इति यदा ह्येवैषोऽस्तमे-
 त्येदं सर्वं ध्रियतऽआदित्यो ह भूत्वा पश्चात्तस्थौ तदेव रूपमुपधातीति [ट. १.
 १. १२.] श्रुतेः ॥ का° [१७. १०. ११.] चतुर्दश प्रतिमन्त्रं प्रतूर्तिरष्टादश इति । चतस्र
 उपधाय चतुर्दशार्धपक्षा उदञ्जुष उपधाति चतुर्दशमल्लैरिति सूत्रार्थः ॥ अतः परं
 संवत्सररूपाण्युपधाति । प्रकृष्टा तूर्तिस्वरस्य स प्रतूर्तिः अष्टादशः स्तोमः
 यद्वा संवत्सरः प्रतूर्तिरष्टादशावयवः द्वादश मासाः पञ्चर्तवः संवत्सरश्चेत्यवय-
 वाः । य एवाष्टादश स्तोमस्तं तदुपधात्यथो संवत्सरो वाव प्रतूर्तिरष्टादशस्तस्य
 द्वादश मासाः पञ्चर्तवः संवत्सर एव प्रतूर्तिरष्टादशस्तद्यत्तमाह प्रतूर्तिरिति सं-
 वत्सरो हि सर्वाणि भूतानि प्रतिरति तदेव तद्रूपमुपधातीति श्रुतेः [ट. ४. १.
 १३.] ॥ तपोऽप्यो नवदशः स्तोमः यद्वा संवत्सरस्तपः शीतोऽप्यवर्षस्तपतीति स